

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudkyň JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **L. V. S.**, nar. xxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx státní příslušnosti,
při podání žaloby nezl., zast. zák. zást.
bytem P.
právně zast. advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské nám. 101/5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 13. 4. 2018
č. j. 106800-3/2018-OPL

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 13. 4. 2018 č. j. 106800-3/2018-OPL se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228,- Kč, a to do rukou jeho zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobou, včasně podanou dne 11. 5. 2018 u Městského soudu v Praze (dále též „*městský soud*“), se žalobce domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým ministr zahraničních věcí zamítl jeho rozklad proti usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále též „*zastupitelský úřad*“) ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3819/2017-HANOI-13 (dále též „*prvostupňové rozhodnutí*“). Tímto usnesením zastupitelský úřad zamítl žádost žalobce ze dne 21. 11. 2017 o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, resp. pobytu za účelem sloučení rodiny, a řízení o této žádosti zastavil podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „*zákon o pobytu cizinců*“).
2. Námitky uplatněné v podané žalobě lze rozdělit do těchto žalobních bodů:
3. V *prvním žalobním bodě* žalobce konstatoval, že zastupitelský úřad nepostupoval v souladu se zákonem, když zamítl jeho žádost o upuštění od osobního podání žádosti o pobytové povolení a řízení o této žádosti zastavil. Zastupitelský úřad byl v případě žalobce povinen od povinnosti osobního podání žádosti upustit. V tomto kontextu žalobce poukázal na to, že s účinností ode dne 15. 8. 2017 bylo do zákona o pobytu cizinců vtčeno nové ustanovení § 169d odst. 3, které sice zachovává povinnost cizince podat žádost primárně osobně, současně však stanoví subsidiární postup pro případ, že žadatel není z objektivně doložitelných důvodů přes veškeré úsilí schopen vyžadovaného osobního podání žádosti. Od účinnosti předmětné novely mají žadatelé ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců právo požádat zastupitelský úřad o alternativní upuštění od osobního podání žádosti. Právě této alternativy využil žalobce, přičemž zastupitelskému úřadu v Hanoji doložil objektivní důvody pro upuštění od povinnosti podat pobytovou žádost osobně. Přestože podle dikce § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců zastupitelský úřad *může* od povinnosti osobního podání žádosti upustit, při existenci a prokázání objektivních důvodů tak podle žalobce učinit *musí*. Takový závěr vyplývá například z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 12. 2016, č. j. 57 A 53/2015 – 96, nebo z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 10 Azs 97/2017 – 42. Zastupitelský orgán je povinen takovéto žádosti vyhovět zejména proto, aby nebylo porušeno právo žadatele na spravedlivý proces ve smyslu práva na přístup k zastupitelskému úřadu. Toto právo v sobě podle žalobce zahrnuje také předvídatelné a běžným žadatelem obvykle splnitelné procedurální podmínky podání a vyřízení pobytové žádosti. Žadateli je také nutno umožnit podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem. V tomto směru žalobce odkazuje mj. i na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52 a č. j. 7 Azs 227/2016-36.
4. V *rámcí druhého žalobního bodu* žalobce vyjadřuje nesouhlas s názorem žalovaného, že důvody, pro něž lze upustit od povinnosti osobního podání žádosti, se rozumí pouze takové důvody, které žadateli objektivně brání v tom, aby se fyzicky dostavil k osobnímu podání žádosti. Podle žalobce může být naproti tomu důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání cokoli, co žadateli v osobním podání objektivně brání. K takovéto skutečnosti došlo i v případě žalobce, který se sice mohl na zastupitelský úřad osobně dostavit, ale nebyl schopen se i přes vynaložení veškerého úsilí k osobnímu podání žádosti zaregistrovat, a to nejprve pro celkovou přetíženost systému Visapoint a následně pro přetíženost dalších objednávacích mechanismů, které systém Visapoint nahradily. S ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010-106, jsou podle žalobce důvodem prominutí osobního

podání žádosti také objektivní překážky vzniklé na straně zastupitelského úřadu, konkrétně jeho nedostatečná kapacita, která neumožňuje podání žádosti všem žadatelům, popř. úmyslné regulování počtu podaných žádostí.

5. *Ve třetím žalobním bodě* žalobce napadá postup zastupitelského úřadu v Hanoji, související s rezervacemi k podání pobytových žádostí. Žalobce uvedl, že s ohledem na ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je žádost cizince o pobytové oprávnění nepřijatelná pouze tehdy, pokud cizinec nedodrží způsob sjednání termínu pro podání žádosti, který je stanoven zákonem o pobytu cizinců. Samotný zákon o pobytu cizinců však žádný konkrétní způsob pro rezervaci termínu podání žádosti u zastupitelského úřadu nestanoví. Podle § 169f citovaného zákona je pak žadatel povinen sjednat si termín způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na úřední desce. Toto ustanovení je však s ohledem na § 169h odst. 1 písm. a) citovaného zákona třeba vykládat tak, že zastupitelský úřad nemůže na své úřední desce zveřejnit jakýkoli způsob sjednání termínu, ale pouze takový způsob, který je zákonem o pobytu cizinců výslovně předpokládán a konkrétně upraven. Rezervaci termínu k osobnímu podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint, telefonicky, e-mailem ani osobně však zákon o pobytu cizinců výslovně neupravuje. Podle žalobce tak zastupitelský orgán neměl pravomoc tyto způsoby rezervace termínů k osobnímu podání žádostí využít, neboť zákon o pobytu cizinců tyto způsoby rezervací vůbec neupravuje. Tímto v různých místech rozdílným nastavováním pravidel rezervací termínů ze strany zastupitelských úřadů pak podle žalobce dochází k diskriminaci žadatelů o pobyt, jelikož procesní postup zastupitelských orgánů je v tomto směru nepředvídatelný a nesouladný se zákonem o pobytu cizinců.
6. Žalobce dále *ve čtvrtém žalobním bodě* také konstatoval, že zastupitelský úřad není oprávněn prostřednictvím rezervačního systému svévolně regulovat počet podávaných pobytových žádostí a kritizoval nefunkčnost rezervačních procesů, které zastupitelský úřad v Hanoji k objednání na termín osobního podání žádosti poskytoval od 1. 12. 2017. V tomto směru žalobce znovu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011 č. j. 9 Aps 6/2010-106 a na právo na přístup k orgánům veřejné moci, v tomto případě na přístup k zastupitelskému úřadu. Žalobce poukázala na to, že nejprve byl přetížený systém Visapoint, a že jeho prostřednictvím se jí termín k osobnímu podání žádosti přes veškeré úsilí rezervovat nepodařilo. Mechanismy, které rezervování prostřednictvím systému Visapoint posléze na přelomu od prosince roku 2017 nahradily, pak byly přetíženy prakticky totožně. Telefonická linka byla vždy obsazena a po zhruba jedné hodině bylo žadateli oznámeno, že veškeré kapacity byly vyčerpány. Objednávání e-mailem je možné provést vždy na začátku kalendářního měsíce na měsíc dopředu. Taktéž kapacita tohoto způsobu objednávání bývá vyčerpána po krátké době. Žalobce dále namítla, že z webových stránek zastupitelského úřadu, ani z jeho úřední desky nelze zjistit kým, kdy a na základě jakých hledisek byl stanoven současný objednávací systém, a na základě čeho byla stanovena kapacita počtu týdně přijímaných žádostí.
7. V *pátém žalobním bodě* žalobce namítal, že postup zastupitelského úřadu je v rozporu se směrnicí Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003, o právu na sloučení rodiny (dále též „směrnice o právu na sloučení rodiny“ nebo jen „směrnice“), která se na žádost žalobce o dlouhodobý pobyt podle jeho názoru vztahuje. Žalobce se dovolává zejména čl. 8 této směrnice, z něhož podle ní vyplývá, že členské státy nesmějí svévolně regulovat počet

podaných žádostí o pobyt za účelem sloučení rodiny či v tomto směru stanovovat jakékoliv kvóty. Takovouto svévolnou regulaci však zastupitelský úřad v Hanoji realizuje, jelikož omezování počtu žádostí s ohledem na kapacitu rezervačního systému předem upravuje počet žadatelů, kteří budou moci žádost podat. Směrnice dále stanoví jak procesní, tak i hmotněprávní podmínky, jejichž splnění jsou členské státy od žadatelů oprávněny vyžadovat. Členské státy nejsou oprávněny přijímat vnitrostátní právní úpravu, která by byla v tomto směru méně příznivá, a nejsou tedy oprávněny podmiňovat zahájení řízení tím, že žadatel podá žádost osobně po předchozí rezervaci termínu. Podle žalobce je tedy zdejší právní úprava zákona o pobytu cizinců v rozporu s citovanou směrnicí, přičemž směrnice má vyšší právní sílu a aplikační přednost před zdejší právní úpravou, která není eurokonformní. V důsledku přímé aplikace směrnice byl žalobce oprávněn žádost podat i jinak než osobně, případně zastupitelský úřad byl povinen od povinnosti osobního podání upustit. Pokud by směrnice umožňovala uložit žadateli povinnost sjednat si termín podání žádosti, stanovila by k tomu členským státům výslovné oprávnění, jako je tomu například v případě krátkodobých víz, upravených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009, o kodexu Společenství o vízech. Nadto v případě žádosti o krátkodobé vízum má žadatel podle článku 9 odst. 2 kodexu Společenství o vízech záruku sjednání termínu k podání žádosti do dvou týdnů. V případě žádostí týkajících se dlouhodobého pobytu však žadatel žádnou takovou záruku nemá.

8. Ve vyjádření k žalobě žalovaný úvodem obecně uvedl, že základním účelem zákona o pobytu cizinců je veřejný zájem na zákonné úpravě kontrolované migrace, nikoli ochrana subjektivních práv jednotlivců – žadatelů o pobyt. Nelze tedy hovořit o tom, že žadatelé mají právo na to, aby jim byl pobyt na území České republiky umožněn. S ohledem na znalost místních poměrů je pak ve smyslu vyřizování pobytových žádostí zvýrazněna i role zastupitelského orgánu. Žalovaný dále shrnul, jak v inkriminovaném období vypadala situace ohledně rezervování žadatelů k osobnímu podání pobytových žádostí. Až do dne 30. 10. 2017 se bylo možné objednávat na 30 dnů předem prostřednictvím systému Visapoint. Ke dni 31. 10. 2017 byl provoz tohoto systému ukončen. Od 1. 11. 2017 do 27. 11. 2017 se nebylo možné k osobnímu podání žádostí objednávat, zastupitelský úřad nicméně v průběhu listopadu 2017 přijímal žádosti na základě objednávek, které byly do dne 30. 10. 2017 učiněny prostřednictvím systému Visapoint. Dne 24. 11. 2017 byla na webové stránce zastupitelského úřadu zveřejněna informace o spuštění systému telefonického objednávání. Objednávání tímto způsobem mělo být zahájeno dnem 27. 11. 2017, a to na termíny od 4. 12. 2017. Dne 5. 12. 2017 byl pak spuštěn systém objednávání tzv. cestou živé fronty. Ode dne 9. 11. 2017 do 30. 11. 2017 byl provoz konzulárního úseku zastupitelského úřadu omezen, protože byla část registrovaných žadatelů telefonicky přeobjednána na termíny v prosinci 2017. Žadatelé, respektive jejich právní zástupci, byli informováni o způsobu objednání a o termínech, na které lze objednání provést. Žalobkyně však podala žádost o pobytové oprávnění alternativním způsobem v době, kdy musela být z webové stránky zastupitelského úřadu informována, že je přijímání nových žádostí pozastaveno do doby spuštění nového sjednávacího systému.
9. Žalovaný ve vyjádření dále odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52, podle něhož je na orgánech veřejné správy, jakým způsobem technicky uspořádají vyřizování žádostí o pobytová oprávnění tak, aby je byly schopny za přiměřených nákladů zvládat. Přejít na nový

objednávací systém v listopadu 2017 byl podle žalovaného technickým opatřením zastupitelského úřadu v Hanoji realizovaným ve smyslu citovaného judikátu, přičemž směřoval k systemizaci procesu vyřizování žádostí. Pozastavení rezervačních mechanismů k osobnímu podání žádosti na dobu tří týdnů pak dle žalovaného nelze považovat za nepřiměřené. K námitce, že ani nový objednávací systém, který nahradil systém Visapoint, nenabízí dostatečný počet termínů, žalovaný uvedl, že správní úřady při výkonu svých pravomocí v zahraničí nemají stejné technické a personální možnosti jako správní úřady na území České republiky a jejich provoz je podstatně nákladnější. S ohledem na tyto skutečnosti nezakládají kapacitní nedostatky rezervačního systému nezákonnost tohoto systému.

10. Žalovaný nesouhlasí ani s názorem žalobce, podle něhož zastupitelský úřad musí při existenci a prokázání objektivních důvodů v každém jednotlivém případě upustit od povinnosti osobního podání žádosti. Zákon o pobytu cizinců vyžaduje, aby žadatel doložil objektivní důvody pro upuštění od osobního podání žádosti, přičemž je na správním uvážení zastupitelského úřadu, jak bude tyto důkazy hodnotit. Upuštění od osobního podání je zásadně subsidiárním řešením, primárně má být žádost podána osobně, aby se úředník se žadatelem mohl osobně seznámit apod. K upuštění od osobního podání žádosti lze přistoupit pouze ve výjimečných případech. Zastupitelský úřad může žádosti o upuštění od osobního podání vyhovět na základě již vzpomenutého správního uvážení, jestliže shledá daný případ odůvodněným na základě doložených konkrétních a objektivních okolnostmi, které znemožňují osobní podání žádosti a které pro žadatele či jeho zákonného zástupce představují neproporcionální zátěž. V tomto směru žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015 – 67. Žalovaný dále nesouhlasil s výkladem žalobce, že objektivním důvodem pro upuštění od povinnosti od osobního podání žádosti je jakákoli okolnost, která žadateli v osobním podání brání. Zastupitelský úřad posuzuje důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti vždy na základě svého správního uvážení, musí se přitom jednat o důvody, které žadateli objektivně brání v tom, aby se k podání žádosti fyzicky dostavil. Zpravidla se bude jednat o důvody zdravotní nebo sociální, prominutí osobního podání žádosti však nelze odůvodnit tím, že žadatel nebyl úspěšný v získání termínu prostřednictvím sjednávacího systému, který podle jeho názoru neplní svoji funkci, ani tím, že objednávací systém nebyl z důvodu jeho změn krátkodobě k dispozici.
11. Oproti názoru žalobce, popsaném v bodě 5. tohoto rozsudku (třetí žalobní bod), žalovaný dále konstatoval, že zákon o pobytu cizinců konkrétním způsobem stanoví způsob sjednání osobního podání žádosti, a to tím, že vzájemně souvisejícími ustanoveními § 169f a § 169d zmocňuje zastupitelský úřad, aby při zvážení místních podmínek sám určil, jakým způsobem mají být žádosti podávány a jak bude probíhat registrační proces. Těmto požadavkům zastupitelský úřad v Hanoji dostál, určil-li svým rozhodnutím, že do 31. 10. 2017 se žadatel může rezervovat prostřednictvím systému Visapoint, od 27. 11. 2017 je povinen se objednat telefonicky a od 5. 12. 2017 se může dostavit do tzv. živé fronty. Tyto informace pak byly žadatelům k dispozici na webových stránkách zastupitelského úřadu i Ministerstva zahraničních věcí ČR. Žalovaný dále uvedl, že zákonodárce zcela úmyslně ponechal organizaci způsobu podávání žádostí na zastupitelských úřadech, a to z důvodu místních rozdílů. Mezi různými zeměmi existují značné místní rozdíly, co do počtu žádostí, přístupu žadatelů, jazykových možností zastupitelského úřadu, snahy o obcházení stanovených pravidel

atd. To je podle žalovaného také důvodem, proč je způsob organizace vízové agendy na různých zastupitelských úřadech konstruován rozdílně. Těmito čistě organizačně-technickými postupy zastupitelského orgánu však nedochází k porušení zásady rovnosti, ani práva na spravedlivý proces a na přístup ke správnímu orgánu. Podle žalovaného jsou požadavky vyplývající z článku 36 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod dále naplněny ustanovením § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců, které vymezuje, jakým způsobem se mají žadatelé svého práva domáhat. Tyto procesní mechanismy pak dle žalovaného nelze obcházet například podáním správní žaloby proti rozhodnutí ohledně zamítnutí žádosti o upuštění od povinnosti podat pobytovou žádost osobně.

12. Stran rozsudku Nejvyššího správního soudu, č. j. 9 Aps 6/2010 – 106, na nějž žalobce v podané žalobě mj. odkazuje, žalovaný uvedl, že skutková i právní situace byla v daném případě odlišná od nyní posuzovaného případu žalobce. Ve věci, které se věnuje předmětné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, se žadatel odmítl zaregistrovat v callcentru a uhradit související registrační poplatek s námitkou, že mu takovou povinnost zákon neukládá. Účinné znění zákona o pobytu cizinců oproti tomu v § 169d stanoví, že cizinec je povinen žádost o povolení k dlouhodobému pobytu podat osobně a vymezuje, co se osobním podáním v této souvislosti rozumí.
13. K námitce žalobce, že směrnice o právu na sloučení rodiny neumožňuje regulovat počet podaných žádostí, žalovaný konstatoval, že právo na povolení k pobytu za účelem sloučení s rodinou není právem absolutním, jelikož daná směrnice stanovuje podmínky, za kterých se uplatní. I v případech, kdy jsou příslušné podmínky splněny, přitom není vyloučeno oprávnění státu stanovit pravidla přijímání a zpracovávání žádostí o pobytové oprávnění za účelem sloučení s rodinou. Jádrem sporu v posuzované věci není právo na dlouhodobý pobyt za účelem sloučení s rodinou, ale právě nesplnění zákonných požadavků, které žadatel musí splnit při podání žádosti. K námitkám žalobce týkajícím se neoprávněné regulace pobytových žádostí ve vztahu k čl. 8 směrnice o právu na sloučení rodiny žalovaný uvedl, že tento článek se vůbec nezaobírá otázkou podávání pobytových žádostí, nýbrž otázkou maximální doby pobytu osoby usilující o sloučení, kterou mohou členské státy požadovat, a dále otázky maximální lhůty od podání žádosti k vydání povolení k pobytu v případě existence kvót. Rezervační mechanismy užívané zastupitelským úřadem v Hanoji v rozhodné době žádné kvóty ve smyslu čl. 8 směrnice nezaváděly, nýbrž byly a jsou pouze organizačním opatřením, které vychází z tamních podmínek. K námitce, že směrnice o právu na sloučení rodiny neumožňuje stanovit podmínku osobního podání žádosti, žalovaný uvedl, že směrnice nepředstavuje úplnou harmonizaci dané právní problematiky. Srovnání s úpravou obsaženou v kodexu Společenství o vízech je taktéž nepřipadné, jelikož tento kodex je nařízením, a tudíž obsahuje podrobnější úpravu procesního režimu podávání žádostí. Čl. 5 směrnice nebrání tomu, aby členské státy ve vnitrostátním právu upravily konkrétní náležitosti podávání žádostí za podmínky, že takové podmínky nebudou se směrnicí v rozporu. Tento závěr vyplývá i z dokumentu Evropské komise KOM/2011/0735, jehož se žalobkyně dovolávala.
14. Ze správního spisu vyplývají tyto rozhodné skutečnosti:
15. Žalobce podal prostřednictvím svého právního zástupce dne 21. 11. 2017 zastupitelskému úřadu v Hanoji žádost o upuštění od osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny, společně se žádostí o povolení

k dlouhodobému pobytu za uvedeným účelem. Svou žádost o upuštění od povinnosti osobního podání pobytové žádosti odůvodnil tím, že si v období od 25. 8. 2017 do dne podání žádosti, nebyl s to sjednat termín k osobnímu podání pobytové žádosti prostřednictvím přetíženého a nefunkčního systému Visapoint, a to ani vlastními silami, ani prostřednictvím právního zástupce, shodně jako další žadatelé. Zastupitelský úřad usnesením ze dne 21. 12. 2017 žádost o upuštění od osobního podání žádosti zamítl a řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastavil, jelikož dospěl k závěru, že žádost o upuštění od osobního podání není důvodná. Zastupitelský úřad uvedl, že posouzení důvodů pro upuštění od osobního podání záleží na jeho úvaze, přičemž prominutí osobního podání žádosti je zpravidla myslitelné pouze v případech hodných zvláštního zřetele, zejména z vážných zdravotních či sociálních důvodů, které žadateli znemožňují osobní podání žádosti. Žalobce pak žádné takovéto důvody nedoložil a zastupitelský orgán její argumentaci nevyhodnotil tak, že by odůvodňovala upuštění od osobního podání žádosti. Následně podal žalobce proti usnesení zastupitelského úřadu rozklad, který žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl, přičemž shodně se zastupitelským orgánem uvedl, že žalobkyně nedoložila objektivní důvody, které by jí osobní podání pobytové žádosti znemožnily. Rozklad byl žalobcem argumentačně koncipován v zásadě stejně, jako správní žaloba, projednávaná v tomto řízení městským soudem.

16. Městský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že žalobce ani žalovaný k výzvě soudu výslovně neuvedli, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, postupoval soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a o podané žalobě rozhodl bez nařízení ústního jednání.
17. Městský soud vycházel z této právní úpravy v rozhodném znění:
18. Podle § 169d odstavce 1 zákona o pobytu cizinců [ž]ádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně. Dle odst. 2 [o]sobním podáním žádosti se rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon. Povinnost osobního podání žádosti se vztahuje i na zákonného zástupce. Podmínka osobního podání žádosti se považuje za splněnou v případě podání žádosti zastupitelskému úřadu prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby, se kterou má Česká republika uzavřenou smlouvu o přijímání žádostí (dále jen "externí poskytovatel služeb"), jde-li o žádost takového druhu, jehož shromažďováním a předáváním je externí poskytovatel služeb pověřen. Odst. 3 stanoví, že [z]astupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední

činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu. Podle § 169d odst. 4 zákona o pobytu cizinců [m]inisterstvo může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti o udělení nebo o prodloužení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území upustit, pokud cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti současně s doručením žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla ministerstvu. Neupustí-li ministerstvo v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví.

19. Podle § 169f zákona o pobytu cizinců [ž]adatel je povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce.
20. Podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců [ž]ádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná mj. jestliže cizinec si předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem.
21. Podle článku 8 směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 [č]lenské státy mohou vyžadovat, aby osoba usilující o sloučení rodiny před spojením se svými rodinnými příslušníky oprávněně pobývala na jejich území po dobu nepřesahující dva roky. Odchylně od výše uvedeného, pokud právní předpisy členského státu týkající se sloučení rodiny platné ke dni přijetí této směrnice berou v úvahu přijímací kapacitu, může členský stát stanovit zavedení nejvýše tříleté čekací lhůty od podání žádosti o sloučení rodiny do vydání povolení k pobytu rodinným příslušníkům.
22. Před vlastním posouzením věci městský soud připomíná, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu soudy nemusí nutně reagovat na každý dílčí argument uvedený v žalobě. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014 č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné je, aby správní soud v odůvodnění rozhodnutí postihl všechny stěžejní námitky účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i reakce na některé dílčí a související námitky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014 č. j. 7 Afs 85/2013-33). Soud rovněž může pro stručnost odkázat na část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, s nímž se ztotožní. Jak uvedl Ústavní soud, „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (viz náleze ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68.; srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015 č. j. 9 As 221/2014-43, či ze dne 25. 2. 2015 č. j. 6 As 153/2014-108).
23. Městský soud předně poznamenává, že podanou žalobu posoudil jako důvodnou, a to zejména s ohledem na rozsáhlou judikaturu Nejvyššího správního soudu k posuzované problematice, zvláště pak s ohledem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze

dne 12. 2. 2021 č. j. 8 Azs 419/2018-60, rozsudku ze dne 12. 5. 2020 č. j. 5 Azs 456/2019-34, rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22 nebo rozsudků č. j. 10 Azs 97/2017-42 a č. j. 9 Aps 6/2010-106.

24. Žalobce předně namítal, že český zastupitelský úřad v Hanoji byl povinen o jeho žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt vyhovět, jelikož doložil objektivní důvody na straně zastupitelského úřadu, které mu osobní podání pobytové žádosti po období několika měsíců znemožnily. Podle žalobce lze pod objektivní důvody pro prominutí osobního podání pobytové žádosti subsumovat cokoli, co žadateli v osobním podání objektivně brání. Předpoklady pro upuštění od osobního podání žádosti byly naplněny i v případě žalobce, který se sice mohl na zastupitelský úřad osobně dostavit, ale nebyl i přes vynaložení veškerého úsilí schopen se zaregistrovat k termínu osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Důvodem pro prominutí osobního podání žádosti jsou tedy podle žalobce i překážky na straně zastupitelského úřadu, a to konkrétně jeho nedostatečná kapacita, která neumožňuje všem žadatelům registraci k podání pobytové žádosti v reálném čase a lidsky důstojným způsobem, nebo případně úmyslné regulování počtu podaných žádostí ze strany zastupitelského úřadu. Žalobce přitom odkazoval zejména na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 97/2017-42 a č. j. 9 Aps 6/2010-106. Tato námitka žalobce je podle městského soudu, vycházejícího z citované judikatury, důvodná.
25. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 21. 11. 2017 žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt v ČR podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V této žádosti uvedl, že v období od 25. 8. 2017 do 31. 10. 2017, kdy byl provoz tohoto systému ukončen, nebyl přes veškeré vynaložené úsilí schopen si rezervovat termín k osobnímu podání pobytové žádosti v tzv. systému Visapoint, což bylo v předmětné době základním předpokladem pro umožnění vstupu do prostoru zastupitelského úřadu v Hanoji za účelem osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt v ČR. Ač tedy žalobce měl řádně připraveny veškeré podklady k žádosti o dlouhodobý pobyt, přetížený systém Visapoint nebyl opakovaně schopen ho zaregistrovat k termínu osobního podání žádosti, čímž mu bylo osobní podání žádosti o dlouhodobý pobyt v ČR po několik měsíců znemožněno. Následně se na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR a zastupitelského úřadu v Hanoji objevila informace, že ke dni 31. 10. 2017 končí provoz systému Visapoint a nový způsob objednávání termínu pro příjem žádostí o pobytová oprávnění bude funkční ode dne 1. 12. 2017 s tím, že dne 24. 11. 2017 budou k novému rezervačnímu systému zveřejněny aktuální informace. Ve dnech 9. 11. 2017 až 30. 11. 2017 pak byl provoz konzulárního oddělení zastupitelského úřadu v Hanoji omezen, přičemž přijímání pobytových žádostí bylo po tuto dobu pozastaveno, stejně jako rezervační procesy. Termíny na 1. 11. 2017 až 30. 11. 2017 pak byly rezervovány ještě v rámci dosavadního provozu systému Visapoint. Dne 21. 12. 2017 vydal zastupitelský úřad v Hanoji prvostupňové rozhodnutí, kterým zamítl žádost žalobce o upuštění od osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců a řízení zastavil. Podle zastupitelského úřadu žalobce nedoložil objektivní důvody k prokázání skutečnosti, že se v jeho případě jedná o tzv. „*odůvodněný případ*“, pro který by měl správní orgán od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt upustit. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad, opírající se o podobnou argumentaci, jako nynější správní žaloba, posuzovaná v tomto řízení městským soudem. Napadeným rozhodnutím ze dne 13. 4. 2018 pak žalovaný rozklad

zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V napadeném rozhodnutí žalovaný ve shodě se zastupitelským orgánem mj. uvedl, že za „*odůvodněné případy*“, kdy může být osobní podání pobytové žádosti prominuto, nelze považovat důvody spočívající v tom, že žadatel nebyl úspěšný v získání termínu k osobnímu podání žádosti prostřednictvím registračního systému.

26. Hlavní otázkou tedy v tomto kontextu zůstává, zda je možné pod termín „*odůvodněný případ*“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců subsumovat také skutečnost, že žalobkyně nebyla s to vzhledem k nedostatečné kapacitě systému Visapoint v období od 25. 8. 2017 do 31. 10. 2017 přes veškeré úsilí sjednat termín k osobnímu podání pobytové žádosti. Podle městského soudu to možné je. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 8. 2018 č. j. 9 Azs 213/2018-22 uvedl, že výraz „*může*“ v ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců znamená, že zákonem předvídaný následek (upuštění od povinnosti osobního podání žádosti) nastává jen tehdy, jestliže to správní orgán uzná za vhodné, či potřebné. Zároveň však Nejvyšší správní soud zdůraznil, že správní uvážení nesmí v tomto ohledu vést k nepodloženým rozhodnutím a libovůli zastupitelských orgánů, které v pobytovém řízení rozhodují. Pojem „*odůvodněný případ*“ je pojmem neurčitým a správnímu orgánu je tak poskytován prostor pro zhodnocení, zda konkrétní situace patří do intencí daného neurčitého právního pojmu, či nikoliv. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku také uvedl, že předmětem soudního přezkumu v takovém případě nemůže být hodnocení smysluplnosti osobního podání žádosti, ale pouze posouzení, „*zda správní orgány správně vyložily neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ a poté jej správně aplikovaly na zjištěný skutkový stav.*“ Judikatura dovodila, že přistoupit k upuštění od osobního podání pobytové žádosti je pouze výjimečnou alternativou, o jejíž aplikaci je možno uvažovat v případě, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti tvrdé a nerozumné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015 – 36, rozsudek ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015 – 67 a rozsudek ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016 – 37). Žadatel musí v žádosti uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „*odůvodněným případem*“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti (viz rozsudek č. j. 10 Azs 219/2015 – 67). Tyto důvody je žadatel povinen i doložit (viz rozsudek č. j. 6 Azs 77/2015 – 36).
27. V uvedeném rozsudku ze dne 9. 8. 2018 č. j. 9 Azs 213/2018-22 Nejvyšší správní soud uvádí, že pod pojem „*odůvodněný případ*“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců lze subsumovat např. eventuality, kdy je žadatel v osobním podání žádosti omezen svým zdravotním stavem, a dále, kdy bude objektivně nemožné dostavit se k zastupitelskému úřadu. Podle tohoto rozsudku pak pod tento neurčitý právní pojem spadají i situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu z objektivního hlediska dlouhodobě zásadně ztížena (např. když bude mít samotný zastupitelský úřad natolik závažné provozní problémy, že jej nebude možné osobně navštívit). Nejvyšší správní soud zdůraznil, že institut upuštění od osobního podání žádosti je třeba chápat jako subsidiárně použitelný regulativ, který správnímu orgánu poskytl zákonodárce, aby v odůvodněných případech mohl zmírnit přílišnou tvrdost právní úpravy dopadající na „*konkrétní (jednotlivé) situace žadatelů*“. Dále městský soud v tomto kontextu zdůrazňuje rovněž již zmíněný zásadní rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2021 č. j. 8 Azs 419/2018-60, v němž se mj. uvádí, že důvodem pro upuštění od osobního podání pobytové žádosti může být i „*nemožnost sjednat si dříve po*

nepřiměřenou dobu termín pro její osobní podání např. právě prostřednictvím systému Visapoint“.

28. Podle městského soudu ze správního spisu vyplývá skutečnost, že žalobce nebyl přes veškeré úsilí schopen po dobu několika měsíců na zastupitelském úřadě osobně podat žádost o dlouhodobý pobyt, a to konkrétně od 25. 8. 2017 až do 21. 11. 2017, kdy podal žádost o upuštění od osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Důvodem nemožnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt byla omezená kapacita systému Visapoint, fungujícího do 31. 10. 2017, která mu opakovaně neumožňovala se k osobnímu podání žádosti prostřednictvím tohoto systému zaregistrovat. Především touto skutečností také žalobce svou žádost o upuštění od osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt odůvodnil. Ohledně této problematiky městský soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2021, č. j. 8 Azs 419/2018-60, v němž se mj. uvádí, že zhruba měsíční nemožnost osobně podat žádost nelze považovat za natolik dlouhodobé omezení přístupu k zastupitelskému orgánu, aby bylo zasaženo do právní sféry žalobce; z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2019, č. j. 5 Azs 234/2018 – 43, totiž vyplývá, že ve většině případů nelze dobu jednoho měsíce, kdy si žadatel nemůže sjednat termín pro osobní podání žádosti, považovat za nepřiměřenou a nejde proto o tzv. „*odůvodněný případ*“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, který by aproboval upuštění od povinnosti podat pobytovou žádost osobně. Zároveň však Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že „*(...) doby, po které nebylo, byť z různých důvodů (např. nefunkčnost systému Visapoint a přechod na jiný objednávací systém), žadateli umožněno sjednat si termín pro osobní podání žádosti, se sčítají, a že „(...)pro posouzení věci nejsou rozhodné jen důvody, pro které se stěžovatel údajně nemohl v systému Visapoint registrovat, ale také doba, po kterou tak nemohl z příčin nikoli na své straně učinit. Stěžovateli totiž i přes problémy popsané v rozhodnutí ministra muselo být umožněno podat žádost v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem*“.
29. V návaznosti na výše citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu tedy městský soud konstatuje, že nemožnost sjednat si prostřednictvím externího rezervačního systému z důvodu jeho nedostatečné a omezené kapacity po nepřiměřeně dlouhou dobu termín pro osobní podání pobytové žádosti může ve svém důsledku představovat *odůvodněný případ* ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Jak totiž zdůrazňuje jak žalobkyně, tak i Nejvyšší správní soud ve své judikatuře – žadatel sice nemá právní nárok na vyhovění žádosti o dlouhodobý pobyt, musí mu však být umožněno žádost v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. V nyní posuzované věci však žalobci nebylo správními orgány umožněno podat žádost o dlouhodobý pobyt předpokládaným lidsky důstojným způsobem a v přiměřeném časovém horizontu. Žalobci byl po období bezmála čtyř měsíců (od srpna 2017 do listopadu 2017) znemožněn přístup k zastupitelskému úřadu za účelem osobního podání pobytové žádosti, a to vzhledem k omezené kapacitě rezervačního systému Visapoint. Takový časový úsek již podle městského soudu naplňuje pojem *nepřiměřeně dlouhá doba*, se kterým operuje judikatura Nejvyššího správního soudu ve vztahu k objektivním důvodům upuštění od povinnosti osobního podání pobytové žádosti ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
30. Městský soud tedy dospěl k názoru, že zastupitelský orgán i žalovaný pochybili, když v napadených rozhodnutích uváděli, že se v případě žalobce nemůže jednat o

„odůvodněný případ“ ve smyslu upuštění od povinnosti osobního podání pobytové žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Jak bylo uvedeno výše, pokud není žadateli kvůli omezené kapacitě provozního rezervačního systému po nepřiměřeně dlouhou dobu (za kterou městský soud v tomto případě považuje dobu 4 měsíců) umožněno osobně podat na zastupitelském úřadě pobytovou žádost, jedná se o tzv. „odůvodněný případ“ podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, pro nějž by správní orgány měly žádosti žadatele od upuštění osobního podání pobytové žádosti vyhovět (tento závěr vyplývá rovněž z již opakovaně zmíněných rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2020 č. j. 5 Azs 456/2019-34 a ze dne 12. 2. 2021, č. j. 8 Azs 419/2018-60).

31. Jako nedůvodnou pak městský soud neakceptuje argumentaci žalobce týkající se tvrzení, že zákon o pobytu cizinců konkrétně neupravuje žádný způsob sjednání termínu pro podání žádosti o dlouhodobý pobyt, a že tedy nebylo v pravomoci zastupitelského orgánu v Hanoji stanovit žadatelům povinnost registrace k termínu osobního podání pobytové žádosti prostřednictvím systému Visapoint, případně prostřednictvím telefonu, e-mailu nebo osobně. Městský soud se v tomto ohledu ztotožňuje s argumentací žalovaného a taktéž zastává názor, že zákon o pobytu cizinců opravňuje a zmocňuje zastupitelský orgán k realizaci technických procesů spojených s přijímáním a projednáváním pobytových žádostí a s rezervacemi žadatelů na tato osobní podání, a to s přihlédnutím ke konkrétním místním poměrům v dané lokalitě. Výklad, prezentovaný žalobkyní v podané žalobě, ze systematiky zákona o pobytu cizinců nevyplývá. Ust. § 169f zákona o pobytu cizinců upravuje povinnost žadatele si předem sjednat termín osobního podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce. Zastupitelský úřad tak není zákonem výslovně limitován v tom, jaký způsob stran sjednání termínu k projednávání žádostí zvolí. S ohledem na systematiku zákona o pobytu cizinců (kdy ust. § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců následuje až po ust. § 169f tohoto zákona) je třeba slovní spojení „*způsobem stanoveným tímto zákonem*“, obsažené v § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, vykládat a chápat tak, že zákon o pobytu cizinců způsob sjednání termínu osobního podání pobytové žádosti nestanoví výslovně a přímo ve svém textu, nýbrž tak, že odkazem v rámci § 169f svěřuje tyto pravomoci do působnosti jednotlivých zastupitelských úřadů. Jak je zmíněno výše, tato skutečnost je logická i v tom směru, že umožňuje zastupitelskému úřadu zohlednit konkrétní situaci v jednotlivých zemích. Návaznost dotčených zákonných ustanovení je opačná, než jak žalobkyně uvádí v podané žalobě. Tyto závěry městského soudu potvrzuje i Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 10. 12. 2020 č. j. 9 Azs 178/2020-105 a ze dne 14. 12. 2020 č. j. 5 Azs 254/2020-114, v nichž neshledal protiústavnost ustanovení § 169f zákona o pobytu cizinců. Dotčené ustanovení zákona o pobytu cizinců zmocňuje zastupitelské úřady uložit žadatelům povinnost předem si sjednat termín k osobnímu podání žádosti a zároveň je zmocňuje k přijetí konkrétních organizačně-technických opatření, která osobní podávání pobytových žádostí umožní. Informace o těchto systémech pak musejí být zveřejněny. Podle Nejvyššího správního soudu se jedná o srovnatelné opatření, jako když správní orgán sídlící na území ČR stanoví úřední dny a hodiny. Podle názoru soudu zastupitelský orgán v Hanoji těchto zákonných předpokladů dostál, když dne 30. 10. 2017 informoval žadatele na svém webu o ukončení rezervací prostřednictvím systému Visapoint a dne 24. 11. 2017 také

tom, jakým způsobem bude rezervační proces k osobnímu podávání pobytových žádostí pokračovat po 1. 12. 2017.

32. V podané žalobě žalobce napadal i (tvrzenou) nefunkčnost rezervačního systému, který zastupitelský orgán v Hanoji poskytoval od 1. 12. 2017 jako náhradu za systém Visapoint. Ze správního spisu mj. vyplývá, že dne 30. 10. 2017 byla na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR a na webové stránce i na úřední desce zastupitelského úřadu v Hanoji zveřejněna informace, že provoz systému Visapoint skončí ke dni 31. 10. 2017, a že v období od 1. 11. do 30. 11. 2017 budou ještě uskutečněny schůzky sjednané prostřednictvím tohoto systému. Žadatelé včetně žalobce byli současně informováni, že je připravován nový systém objednávání termínů na období od 1. 12. 2017 a že informace o něm budou zveřejněny na webových stránkách k datu 24. 11. 2017. Žalobce však na zveřejnění aktuálních informací o novém způsobu sjednávání termínů ani na spuštění nového způsobu objednávání, nevyčkala a ještě před zveřejněním avizovaných informací podala žádost o upuštění od osobního podání pobytové žádosti. Městský soud v tomto směru připomíná, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu představuje nástroj k ochraně subjektivních práv konkrétního žalobce – žalobkyně a není koncipována jako *actio popularis* k obecné ochraně dalších subjektů, do jejichž právní sféry mohlo být případně zasaženo jinými formami nezákonnosti. Žalobce je oprávněn dovolávat se pouze té nezákonnosti, která nastala v její právní sféře, není oprávněn přisvojovat si námitky vyplývající ze subjektivních práv třetích osob (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 77/2015-36 ze dne 11. 8. 2015). Ze správního spisu vyplývá, že žalobce nevyužil alternativy objednávání termínů, dostupné od 1. 12. 2017, proti jejichž nefunkčnosti brojí podanou žalobou. V souvislosti se zprovozněním nových způsobů rezervačního procesu, které zastupitelský orgán v Hanoji žadatelům poskytoval od 1. 12. 2017, tak nemohlo dojít k zásahu do právní sféry žalobce. Tuto úvahu Městského soudu v Praze potvrdil i Nejvyšší správní soud v bodě 33. rozsudku č. j. 8 Azs 419/2018-63, kde uvedl, že „(...) [p]ro věc není podstatné to, jakým způsobem reálně fungoval nový objednávací systém, jelikož ten stěžovatelka nevyužila. (...) Stěžovatelka je oprávněna dovolávat se pouze té nezákonnosti, která nastala v její právní sféře“.
33. Jako nedůvodný městský soud vyhodnotil i žalobní bod zabývající se tím, že česká právní úprava v zákoně o pobytu cizinců nerespektuje smysl a účel směrnice o právu na sloučení rodiny a že zákon o pobytu cizinců je s touto směrnicí v rozporu, když podmiňuje zahájení pobytového řízení tím, že pobytovou žádost osobně podá přímo žadatel za splnění podmínky, že si za tímto účelem předem sjedná termín (v tom žalobkyně spatřovala rozpor zejména se čl. 8 směrnice). Městský soud poznamenává, že obdobnou právní problematiku řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 5. 2020 č. j. 5 Azs 456/2019-33, v němž mj. uvedl, že „(...) ze směrnice vyplývá obecný požadavek průhlednosti, spravedlnosti a právní jistoty procesních pravidel, na rozdíl od nařízení však směrnice zavazuje pouze co do výsledku, nikoliv prostředků zvolených k realizaci daných cílů.“ Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že „(...) [z]astupitelský úřad není povinen zaručit žadateli poskytnutí termínu ihned při jeho prvním pokusu o registraci. Objektivně legitimní je pro žadatele očekávat, že jim úřad umožní registraci v přiměřené době. (...) Nejvyšší správní soud opakovaně vyložil, že omezení kapacit je při zachování umožnění registrace v přiměřené době souladné se směrnicí“. Lze tedy uzavřít, že požadavek zákona o pobytu cizinců na osobním podání žádosti není v rozporu se směrnicí o právu na sloučení rodiny. Městský soud se v tomto ohledu ztotožňuje i

s argumentací žalovaného (viz bod 13. tohoto rozsudku). V případě, že se žadateli ani přes velkou snahu opakovaně (po několik měsíců) nepodaří registraci vykonat z objektivních důvodů na straně zastupitelského úřadu, je na místě podat žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Námitky ohledně rozporu vnitrostátní úpravy s čl. 8 směrnice nejsou přípádné.

34. Městský soud tedy došel v návaznosti na výše uvedené k závěru, že žaloba je důvodná a zrušil proto napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost. Právní názor žalovaného i zastupitelského úřadu v Hanoji, že se v kauze žalobce nemůže jednat o tzv. *odůvodněný případ*, který by správním orgánům ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců umožňoval rozhodnout o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti k dlouhodobému pobytu na území ČR, není ve světle výše rozebírané judikatury Nejvyššího správního soudu adekvátní a správný. Pokud není žadateli kvůli omezené a nedostatečné kapacitě provozního systému po nepřiměřeně dlouhou dobu (tj. po dobu několika měsíců) umožněno osobně podat na zastupitelském úřadě žádost o povolení k pobytu, jedná se o tzv. *odůvodněný případ* ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, pro který by správní orgány měly žádosti žadatele od upuštění osobního podání pobytové žádosti vyhovět. Žadateli totiž musí být ze strany zastupitelského orgánu umožněno pobytovou žádost podat v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem.
35. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. městský soud věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž se žalovaný v návaznosti na závěry obsažené v tomto rozsudku bude znovu zabývat tím, zdali byla žádost žalobce o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců odůvodněná. Právním názorem, vyjádřeným v tomto rozsudku, jsou pak správní orgány v dalším řízení vázány (viz § 78 odst. 5 s. ř. s.).
36. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu městský soud přiznal nárok na náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000,- Kč a náklady na zastoupení advokátem za dva úkony právní služby [příprava a převzetí zastoupení a podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*advokátní tarif*“)] po 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna za zastoupení se zvyšuje o 21 %, tedy o 1 428,- Kč. Žalobci tak bude na náhradě nákladů zaplacená žalovaným celková částka 11 228,- Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává (ve dvou vyhotoveních v případě listinného podání) u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Podle ustanovení § 104 odstavec 3 písmeno a/ s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Praze dne 31. května 2021

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu